

AXIS
2023

ÅRSBERETNING

Klima, ligestilling og fortalervirksomhed

I en verden præget af politiske konflikter og krig, hvor klimaforandringerne for alvor er kommet på dagsordenen, kan AXIS se tilbage på et 2023, hvor partnersamarbejdet er blevet styrket og fortalervirksomhed sat i højsædet.

Klima og uddannelse

På FN's Klimakonference, COP28, i november blev det slået fast, at klima og uddannelse hænger sammen. De accelererende klimaforandringer er en trussel mod målet om at give alle børn en grundskoleuddannelse. Sidste år var 40 millioner elever forhindret i at gå i skole som konsekvens af ekstremt vejr. Ekstrem varme påvirker elevernes evne til at lære. Manglende adgang til rent vand påvirker elevernes skolegang, og tørke og oversvømmelser vil forværre den ulighed, som allerede eksisterer i lavindkomstlande. Samtidig ved vi, at veluddannede befolkninger er en forudsætning for at håndtere den voksende klimakrise. Denne viden forpligter os på at engagere os i indsatsen for klimaet.

Seksuelle og reproduktive rettigheder

I Bolivia, Peru og Ghana arbejder flere af vores partnere på at styrke ligheden mellem kønnene og forbedre pigers og kvinders muligheder. Ved at implementere rettighedsbaseret seksualundervisning på læreruddannelserne er vores partnere med til at sikre, at kommende generationer får et bedre grundlag for at træffe beslutninger, der vedrører deres seksualitet og reproduktion.

Peru er lige nu mærket af en højredrejning, som påvirker køns- og abortpolitikken. Det har vanskeliggjort vores partners arbejde, men de fortsætter utrætteligt med at modarbejde tendenserne: I 2023 gik Kallpa og aktivister på gaden med opråbet: Son Niñas No Madres (de er piger, ikke mødre) i kampen mod teenagegraviteter. Samtidig er det lykkedes Kallpa at overbevise de regionale myndigheder i Ayacucho om vigtigheden af rettighedsbaseret seksualundervisning. Tarea har også formået at fastholde køn og ligestilling

på dagsordenen i uddannelsessektoren. På lærerseminarier er der blevet oprettet studenterorganisationer, som varetager krænkelssager og arbejder for kønslig og etnisk ligestilling på uddannelserne.

I Bolivia uddanner CETM stadig flere promotorer, der oplyser om, hvordan man trygt kan anmelde krænkelser og vold. Arbejdet skal føre til, at kvinder og unge i højere grad kan kræve deres rettigheder opfyldt derhjemme og i det offentlige rum og tale for deres rettigheder overfor myndighederne.

I Ghana er arbejdet for at forbedre unges og voksnes adgang til oplysning om seksuelle rettigheder stadig udfordret af konservative kræfter. Norsaac er gået sammen med globale organisationer som Oxfam og UNESCO i et forsøg på at få Reproductive Health Education på skoleskemaet, men det er en krævende balancegang at agere i den nuværende politiske situation.

Skolehaver som pædagogisk metode

AXIS's anden partner i Ghana, RAINS, gik sammen med Ghana Education Service og University of Development Studies for at udvikle en national politik for, hvordan man anvender skolehaver som pædagogisk metode med henblik på at udbrede denne særlige pædagogik til flere skoler i landet.

I Cusco, Peru, hvor skolehaverne er blevet centrum for lokal udvikling, kunne vi i 2023 konstatere, at elevernes ernæring er forbedret betragteligt. På en af projektets skoler er antallet af elever med blodmangel faldet fra 35 til 5, og eleverne klarer sig markant bedre rent fagligt. Skolehaverne er blevet et middel til at opnå større fødevarerikkerhed og forbedret ernæring i nogle af de fattigste landdistrikter i Perus højland. Lokalbefolkningen er

stærkt involveret i skolehaveprojektet, og det har inspireret AXIS til at tænke skolehaverne ind i klimaindsatsen. Med et udvidet fokus på klimatilpasning, arbejder vi lige nu på, at skolehaverne kan blive katalysator for, at lokalsamfund kan blive mere modstandsdygtige over for klimaforandringerne.

Fortalerarbejde

I Latinamerika har vores partnere efterhånden gode resultater med samarbejdet med de lokale myndigheder. I Bolivia har CETM løbende dialog med Sacaba kommune om at sikre en plan for, hvordan pigers og kvinders rettigheder sikres gennem seksualundervisning. I november 2023 underskrev Pueblo Diferente, AXIS og lokalregeringen i La Paz en samarbejdsaftale, som forpligter parterne på at implementere rettighedsbaseret seksualundervisning på læreruniversiteterne og i folkeskolen.

Samarbejdet med Hempel Foundation om skolehaver i Cusco med vores partner Pachatusan og tosproget undervisning i Ayacucho med Tarea slutter i 2024. I Cusco er projektet nu forankret i samarbejdsaftaler med kommunerne, som påtager sig at videreføre projektet de kommende to år.

Ved at understrege vigtigheden af tosproget undervisning og med konkrete input til at forbedre undervisningen har Tarea påvirket de peruanske myndigheders uddannelsesplan, der gælder frem til 2036. Direkte inspireret af Hempel-projektet udarbejdede Undervisningsministeriets 11 direktører i efteråret et forslag om, at der skal oprettes klassebiblioteker i de 100 mest afsidesliggende skoler i regionen.

I denne fase af programmet og gennem et succesfuldt samarbejde med Hempel

Peru er lige nu mærket af en højredrejning. Det har vanskeliggjort vores partners arbejde, men de fortsætter utrætteligt med at modarbejde tendenserne.”

Foundation kan vi konstatere, at det kan lykkes at påvirke beslutningstagere til at påtage sig det videre ansvar for igangsatte aktiviteter for at sikre kvalitetsuddannelse til samfundets marginaliserede befolkning.

Program

I 2022 var der et underforbrug i programmet på en halv million. Det skyldtes blandt andet et underforbrug til aktiviteter mellem vores partnere og andre aktører, og at der var behov for at dække svingende vekselkurser. Den halve million blev overført til 2023, som imidlertid ikke er blevet anvendt. Derfor overfører vi midlerne videre til 2024. Med disse har vi øget partnernes oprindelige budgetter og kan blandt andet tage højde for inflation. Andre dele er afsat til afholdelse af særlige events, som kan styrke programmets fokus på fortalervirksomhed og netværksdannelse.

CISU

Vi er overbeviste om, at programaftalen med CISU har været afgørende for, at vi er lykkedes med dette arbejde. Det virker derfor uforståeligt, at CISU har valgt at iværksætte en revision af bevillingssystemet, hvor programmerne ser ud til at forsvinde, eller i hvert fald beskæres markant. Efter halvanden programperiode har AXIS efterhånden tilpasset partnersamarbejdet i en programlogik, som har krævet tilvænning for både os og vores partnere, men som vi finder har styrket samarbejdet – ikke mindst inden for fortalervirksomhed. De ændringer, som CISU lægger op til, er ikke baseret på en analyse af det nuværende system, og medlemsorganisationerne har ikke været inddraget. AXIS har sammen med de andre programorganisationer protesteret mod processen og foreslået, at den stilles i bero, indtil der foreligger en grundig analyse af det nuværende system.

Udveksling

I 2023 har vi styrket samarbejdet med CEPROMUP's sprogcenter i Villa el Salvador, Lima. Ud over et styrket fokus på udsendelse af lærerstuderende i praktik har AXIS modtaget penge fra GLOBUS-puljen til et udvekslingsprojekt, hvor studerende fra Lima og Læreruniversitetet i Huanta mødes med lærerstuderende fra Københavns og Hjørrings professionshøjskoler. I fællesskab skal de studerende udarbejde undervisningsmaterialer i demokrati til brug i både Peru og Danmark.

Større synlighed

En informationsgruppe bestående af sekretariatet samt Hans Andresen fra bestyrelsen har i årets løb arbejdet på at gøre AXIS mere synlig i den hjemlige debat. Ansættelse af Mathilde Henriksen, som informationsmedarbejder har styrket arbejdet. Gruppens arbejde har resulteret i indlæg i Globalnyt, Politiken og Dagbladet Information og i et udvidet samarbejde med læreruddannelserne. Samme gruppe har udarbejdet ansøgninger til fonde i Danmark til projekter, der skal sikre AXIS større egenfinansiering, nu hvor Hempelbevillingen slutter.

Programgruppen

Programgruppen arrangerer events som skal gøre bestyrelse, frivillige og ansatte klogere på kvalitetsuddannelse. I efteråret 2023 kom Annie Øhlerich, som har arbejdet med køn i Latinamerika i mange år og holdt oplæg om arbejdet med køn. Koordinatorgrupperne og bestyrelsen fik lejlighed til at vurdere partnersamarbejdet med 'kønsbriller', og insparket fra oplægget indgår i bestyrelsens løbende diskussioner. Desværre har Sara Gevnøe og Helle Feddersen meddelt, at de ikke længere kan påtage sig arbejdet som Programgruppe. Bestyrelsen arbejder på at finde en løsning.

Bestyrelsen

Fundraising har været et fast punkt på bestyrelsens dagsorden i årets løb. Vi har indsendt projektforslag til flere fonde, hidtil dog uden positivt resultat. I 2023 indførte AXIS en whistleblowerordning i forbindelse med vedtagelse af en Safeguarding-strategi, som skal gøre det lettere for medarbejdere, frivillige og andre, der er tilknyttet AXIS og vores partnere at indberette upassende adfærd. Risk Management er ligeledes blevet sat på dagsordenen i årets løb og indgår nu i formatet for partnernes afrapportering. Bestyrelsen arbejder løbende med Risk Management internt i AXIS.

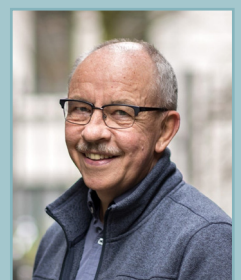
I 2023 deltog Hans Andresen fra bestyrelsen sammen med sekretariatsleder Niels Boe i projektrejse til Peru. Ud over besøg på eksisterende projekter i Peru resulterede rejsen blandt andet i kontakt til en ny mulig partner i Lima, Ollas Sostenibles (Bæredygtige folkekøkkener). Desuden blev der indgået en foreløbig aftale med Tarea om et samarbejde om et nyt skolehaveprojekt i Ayacucho. Evaluering af rejsen bekræfter os i, at det er af stor værdi for bestyrelsesarbejdet, at medlemmerne får lejlighed til at opleve partnerne og projekterne helt tæt på. Det er en aktivitet, som bestyrelsen vil prioritere fremover.

Det frivillige arbejde

Mange nye frivillige har i årets løb sluttet sig til AXIS's koordinatorgrupper. Selv om den samlede frivilligruppe består af en blanding af nyttilkomne og mere garvede koordinatore, er det bestyrelsens vurdering, at alle grupper er besat med kompetente folk, som med en høj grad af faglighed lægger et stort og frivilligt engagement i partnersamarbejdet. AXIS's grundkerne er som bekendt det frivillige engagement. Uden det kunne vi ikke gennemføre arbejdet i syd, der er kendetegnet ved tæt og fortrolig dialog med partnerne. Med et begrænset antal fastansatte i sekretariatet har vi som mindre organisation mulighed for at gennemføre et forholdsvis stort programsamarbejde, hvor det er det frivillige engagement, der bærer en stor del af det daglige projektsamarbejde.

En stor tak til alle frivillige i AXIS og til sekretariatet for det store arbejde.

Formand, Finn Juhl Pedersen

Glimt fra projekterne

Foto: Norsaac

Det skete i 2023

Norsaac og RAINS gik i 2023 sammen om at afholde en stor konference for unge om seksuelle rettigheder. 400 unge fra Nordghana deltog, og kampagnen skabte stor opmærksomhed på de sociale medier. De unge diskuterede deres ønsker inden for seksuelle rettigheder og fremsatte en appel, som blev sendt til præsidenten, hvor de blandt andet beder om at styrke Sexual and Reproductive Health Education, som kan være med til at fremme piger og kvinders muligheder i samfundet.

I 2023 blev et nyt lovforslag diskuteret i Ghana. I forslaget udvides forbuddet mod homoseksualitet, og det vil blive strafbart at støtte LGBT+-personer, også som NGO. Parlamentet stemte for loven i begyndelsen af 2024, men præsidenten har endnu ikke skrevet det under.

Glimt fra projekterne

Foto: Niels Boe

⁵ Det skete i 2023

I 2023 kunne Pachatusan måle, at skolehaverne i Cusco har ført til bedre ernæring hos eleverne! Det er vigtigt, fordi underernæring og blodmangel ikke kun er et sundhedsproblem, men også en barriere for børnenes udvikling og evne til at lære. På én skole er antallet af elever med blodmangel faldet fra 35 til 5 børn. Produktionen i skolehaverne inspirerer mange familier, som overfører teknikkerne til eget hjem og eget landbrug, og på den måde sikres hele familien en mere næringsrig kost.

I 2023 blev 5 skoler i Cusco præmieret af undervisningsministeriet som kvalitetsskoler. En lærer i skolehaveprojektet modtog en præmie for sit engagement i kvalitetsuddannelse.

Glimt fra projekterne

Foto: Kallpa

Det skete i 2023

I 2023 gik Kallpa sammen med ungdomsorganisationer og lærerstuderende i de peruvianske byer Ayacucho og Loreto i kampen mod teenagegraviditeter. Under mottoet Son Niñas No Madres (de er piger, ikke mødre) blokerede aktivister veje, demonstrerede foran uddannelsesinstitutioner og lavede oplysningsarbejde blandt unge. Et samarbejde med kongresmedlemmet Flor Pablo resulterede i fremsendelse af et lovforslag om at forbyde ægteskab med mindreårige. De lokale og regionale myndigheder samt civilsamfundet bakkede op. Flor Pablo understregede samtidig, hvor vigtigt det er at implementere undervisning om seksuelle og reproduktive rettigheder på skoler, videregående uddannelser og på læreruddannelser.

AXIS' studentermedhjælper Carla Maldonado skrev om kampagnen i sit debatindlæg 'Vend blikket mod din latinamerikanske søster', som udkom i Globalnyt 8. marts. Du kan læse indlægget ved at skanne QR-koden.

Glimt fra projekterne

Foto: Hans Andresen

Det skete i 2023

I 2023 besøgte Niels Boe og Hans Andresen ngo'en Ollas Sostenibles, der støtter et folkekøkken i Lima, som producerer mad til 75 familier ved hjælp af lukkede vandingsystemer, biogas og bæredygtig fødevarerproduktion. Projektets mange miljøvenlige løsninger var til stor inspiration for vores fremtidige arbejde med skolehaver. AXIS valgte at støtte projektet med 15.000 kroner.

Fokusområder for 2024

KLIMA

Ved at fokusere på modstandsdygtige afgrøder, kulstofbinding, bæredygtige vandingsystemer, biodiversitet og ikke mindst undervisningsmaterialer med fokus på klima og miljø kan skolehaver spille en central rolle i lokal klimatilpasning. I 2024 vil vi bruge vores mange års erfaring fra skolehaver til at støtte lokalsamfund til at håndtere nuværende og fremtidige klimaforandringer og ikke mindst påvirke myndighederne til at engagere sig og tage ansvar.

Foto: Amie Cotta

AXIS' formand Finn Juhl Pedersen skrev et læserbrev om klima og uddannelse, som udkom i Information 9. januar. Du kan læse indlægget ved at skanne QR-koden.

Fokusområder for 2024

DEMOKRATI

Stærke civilsamfund er en væsentlig del af et velfungerende demokrati. Derfor vil AXIS i 2024 fokusere på at styrke vores partnere og målgruppernes kapacitet samt deres muligheder for at påvirke beslutningstagere. I Danmark vil vi styrke samarbejdet med uddannelsessektoren. Særligt læreruddannelserne, fordi fremtidens lærere, også i Danmark, har et kæmpe potentiale for at påvirke børn og unge i deres forståelse af og deltagelse i demokrati. Uddannelsesinstitutionerne i syd og i Danmark er afgørende aktører, hvis vi ønsker at engagere unge i Verdensmålene, fastholde demokratiet og beskytte befolkningernes rettigheder.

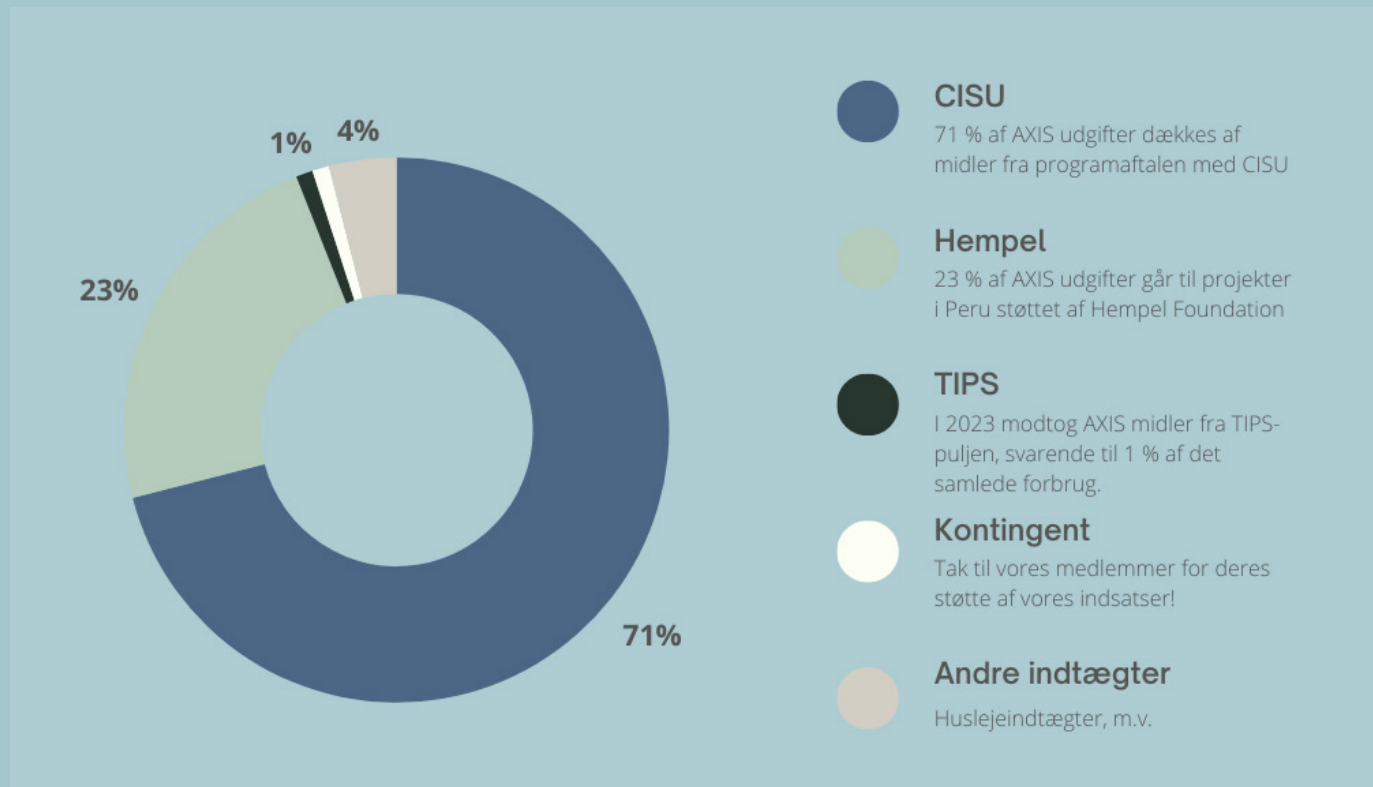

AXIS var afsender på et debatindlæg i Globalnyt i september. Det handlede om den voksende demokratikrise i Peru. Du kan læse indlægget ved at scanne QR-koden herunder.

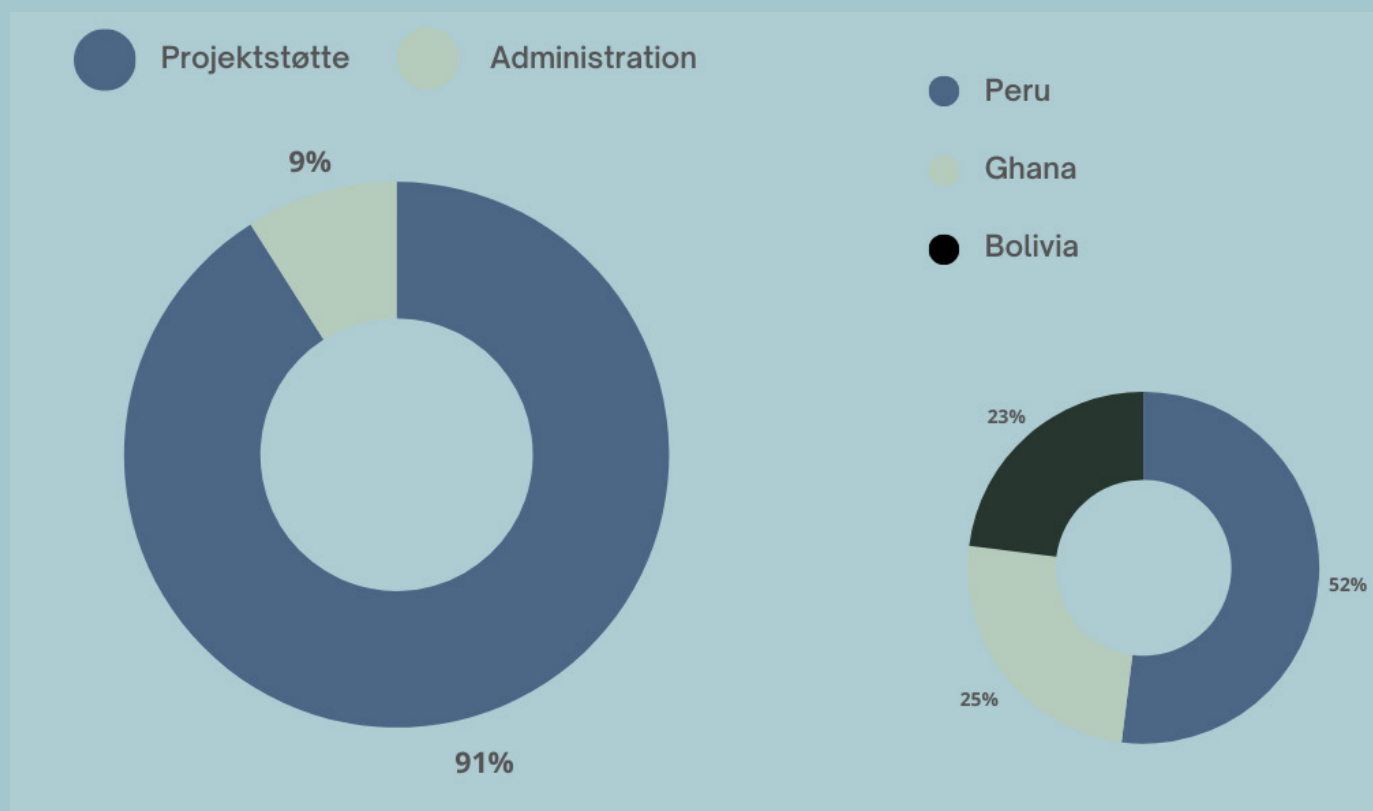

Foto: Ole Kjærgaard

Det kommer pengene fra

Det brugte vi pengene på

TAK!

til vores trofaste
medlemmer, dygtige
partnere og frivillige, og
tak til CiSU og Hempel
Foundation!

Bestyrelse

Finn Juhl Pedersen
Emilie Faurholt
Hans Andresen
Karen Prins
Sanne Müller
Rasmus Jeppesen
Sara Gevnøe Rasmussen

Sekretariat

Niels Boe
Maria Bermejo Barbado
Mathilde Henriksen
Carla Noemi Maldonado

Frivillige

Frederik Kalmar Holmer
Elke Rasmussen
Linda Nordahl Jakobsen
Gitte Hermansen
Pia Sørensen
Katrine Brøchner Jønson
Karen Prins
Lotte Lindberg
Stéphanie Pérez Rogrigo

Lene Mikkelsen
Catherine Watson
Ole Kjærgaard
Helle Feddersen
Jette Ravn
Amie Cotta
Nina Bjerregaard
Kirsten Steen